

„Republika Chorwacji na drodze do NATO“¹

Malgorzata Lakota-Micker

Polkowice, 2011., str. 225

Ulazak Hrvatske u NATO važan je događaj za hrvatsku državu, dok je istovremeno to početak euroatlanstskog integriranja šireg područja tzv. Zapadnog Balkana. Imajući to na umu, autorica ove knjige dr. Malgorzata Lakota-Micker prihvatila se te tematike još u vrijeme dok je Hrvatska poduzimala ozbiljne korake za ulazak u Sjevernoatlantski savez. Iz doktorske disertacije nastala je ova knjiga koja zauzima značajno mjesto u skromnoj poljskoj literaturi posvećenoj procesima i institucijama nakon raspada bivše SFRJ. Autorica je dobro ocijenila da će Hrvatska biti značajan akter na čijem će se primjeru parkticirati novi pristup prema ovom prostoru te da ujedno taj model povezivanja može služiti za kasnije integriranje ostalih zemalja s ovoga područja. U prvom dijelu svoga rada autorica daje kratku povijest Hrvatske, zatim prelazi na proces stvaranja nove hrvatske države, naglašavajući vanjsku politiku koja je već u prvim danima jasno naznačila želju za povezivanjem s Europom. Zatim se daje detaljan tijek pristupanja Hrvatske NATO-u, gdje se nastoji sa što više podataka pokazati prednosti i nedostatke takvog novog hrvatskog angažmana, ali i sve faze koje je trebalo proći kako bi Hrvatska postala punopravna članica NATO-a.

U čitavoj knjizi autorica s pravom tvrdi da je ulazak u NATO nešto što je od posebne važnosti za Hrvatsku s obzirom na njezinu povijest nastanka i okruženje, kao i buduće veze s Europom. Istodobno se pokazuje i veza koja postoji između prethodnog ulaska u NATO i otvaranja vrata prema Europskoj Uniji. Iako to nigdje nije napisano, autorica prihvaća mišljenje da zemlje koje prolaze društveno-političku i ekonomsku tranziciju ne mogu preskočiti taj integarcijski redosljed te da još ni jedna zemlja Istočne Europe nije postala članica EU-a, a da prethodno nije ušla u NATO. Te je dileme autorica opazila i u Hrvatskoj. Naime pokušaji da se istakne kako se može ući u EU bez prethodnog ulaska u NATO pokazali su se neizvedivima te je Hrvatska upravo sada pred svojim ulaskom u europske integracije.

S obzirom na to da je imala priliku u nekoliko navrata boraviti u Hrvatkoj te sudjelovati na međunarodnim konferencijama i izravno pratiti proces

1.
Republika Hrvatska na putu u NATO – op. prev.

približavanja NATO-u, autorica je bila u mogućnosti detaljno prikazati ne samo službenu politiku nego i stajališta javnog mnijenja, kao i aktivnosti koje su vodile Hrvatsku u NATO. Maksimalno korištenje literature pretežito hrvatskih autora, kao i uredno izrađena kronologija, također su važan doprinos ne samo poljskom čitatelju nego i svima onima koji se bave tom tematikom. U namjeri da što preciznije opiše stanje u Hrvatskoj i čitav proces ulaska Hrvatske u NATO, autorica je ipak malo previše robovala domaćim izvorima s hrvatske strane, ne ulazeći pritom u analizu radova iz svjetske literature, koji možda bolje uspoređuju ulazak Hrvatske u NATO s nekim drugim istočnoeuropskim zemljama, čime bi rad dobio i na širini i na bogatstvu. Ponekad ne razlikujući službenu promidžbu od stvarnoga stanja, autorica je isto tako mogla biti kritičnija prema nekim stajalištima iz hrvatske literature.

No unatoč tim primjedbama može se svakako zabilježiti da je ovo, barem koliko je nama poznato, prvi rad na tu temu nastao u inozemstvu i to u jednoj velikoj europskoj državi članici NATO-a i Europske Unije. I na kraju treba reći da je ovim djelom hrvatsko izučavanje međunarodnih odnosa dobilo važan i sustavan rad koji otvara mogućnosti za bolje predstavljanje hrvatske problematike u Poljskoj i preciznije sagledavanje procesa koji se odvijaju na području jugoistoka Europe.

Radovan Vukadinović